

บทบาทของท่านหญิงอาอิชะฮฺ (ร.ฎ.) ในด้านสังคม ท่านหญิงมีความกล้าหาญในการเผชิญหน้ากับความจริงเพื่อไต่หาธรรม และมีความกระตือรือร้นในการอบรมสั่งสอนบรรดาผู้หญิงในเรื่องการแต่งกาย และมารยาทในครอบครัว โดยการให้อยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ รู้รักสามัคคีตามแบบฉบับของท่านรสูล ﷺ ตลอดจนให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาศาสนาว่าด้วยการแต่งงาน การหย่าร้างและการได้รับสิทธิในมรดก

บทบาทของท่านหญิงในด้านการเมือง ท่านหญิงเริ่มมีบทบาทที่เห็นเด่นชัดในปลายสมัยของเคาะลีฟะฮฺอุมัยมาน อิบน์ อับฟาน (ร.ฎ.) และที่เห็นเด่นชัดที่สุดในสมัยของเคาะลีฟะฮฺอะลี อิบน์ อับีฏอลิบ (ร.ฎ.) ในการเรียกร้องความเป็นธรรมกรณีเคาะลีฟะฮฺอุมัยมาน (ร.ฎ.) ถูกฆาตกรรม จากเหตุการณ์ครั้งนี้ได้นำไปสู่สงครามอูฐที่เมืองบศเราะฮฺซึ่งทำให้นางมีความเศร้าโศกเสียใจตลอดชีวิต นางยังมีบทบาททางการเมืองจนกระทั่งสมัยการปกครองตอนต้นของราชวงศ์อุมัยยะฮฺในสมัยของท่านมูอวิยะฮฺ อิบน์ อับีสุฟยาน (ร.ฎ.)

ส่วนบทบาทของท่านหญิงในด้านวิชาการนั้น เนื่องจากท่านหญิงเป็นภริยาของท่านรสูล ﷺ ที่ได้รับมรดกทางปัญญามากกว่าบุคคลอื่น ประกอบกับมีความสามารถทางด้านธรรมกถา มีวาทศิลป์ และมีเหตุผล นางมีคุณสมบัติพิเศษในเรื่องความจำและสามารถรายงานเหตุการณ์ต่างๆอย่างละเอียดและแม่นยำ พร้อมทั้งซาบซึ้งในด้านศิลปประการพูดและบทกวี นางยังมีความรอบรู้ในสาขาวิชาอัลกุรอาน อัลหะดีษ ศาสนบัญญัติและวิชาการแพทย์ และให้คำวินิจฉัยปัญหาศาสนาทั้งในสมัยของเคาะลีฟะฮฺอุมัยยะฮฺ อับีศดดีก (ร.ฎ.) อุมร์ อิบน์ อัลค็อฎฏอบ (ร.ฎ.) และอุมัยมาน อิบน์ อับฟาน (ร.ฎ.)

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ท่านหญิงอาอิชะฮฺ (ร.ฎ.) มีความสามารถพิเศษในด้านความจำ และได้สมรสกับท่านรสูล ﷺ ตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเยาว์ จึงได้รับคำชี้แนะและคำสั่งสอนจากท่านทั้งในด้านชีวิตความเป็นอยู่และด้านศาสนา และได้ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อพระองค์อัลลอฮฺ ต่อตนเองและต่อสังคม ดังนั้น นางเปรียบเสมือนทูตที่สานต่อภารกิจบทบาทของท่านรสูล ﷺ ทั้งในด้านสังคม การเมืองและวิชาการต่อไป ถึงแม้จะมีอุปสรรคต่างๆมากมายก็ตาม

Thesis Title	The Roles of Sayyidah 'A'ishah Bint Abi Bakr (Radiya Allah 'Anhuma) in Social, Political and Academic Aspects.
Author	Mrs. Patuemoh Ngangor
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2003

Abstract

The objectives of this research are to study 1) the biography of Sayyidah 'A'ishah Bint Abi Bakr (R.D.) 2) the roles of Sayyidah 'A'ishah Bint Abi Bakr (Radiya Allah 'Anhuma) in social, political and academic aspects. This study has employed the historical approach by analysing the relevant literature and historical documents. The presentation has been done through the descriptive method. The researcher has studied Muslim scholar's view points relevant to Sayyidah 'A'ishah's roles in three aspects.

This research reached the following results :

The biography of Sayyidah 'A'ishah bint Abi Bakr (R.d.) has been the one should be studied for everybody because she was an intelligent axiom that very wise, clever, had excellent memory, nice speech, medium loud with artistic and purified spoken words. She was the best arator and adviser to everybody about al-Islam . She was a genius in knowledge of the Holy Qur'an, al-Hadith, juristic, biography of the Prophet, original standard Arabic language, Islamic history, Arabic tales and Arabic poetry. She was a genius in knowledge, moral and ethic which no one in the world can be compared, because of being in the environment of Islamic atmosphere and married to the Prophet ﷺ since her young age. Besides, she was the very important personality in the Islamic history, because she had been brought up in the cradle of Islam within the original source of pure knowledge and faith, since Allah has revealed some verses of the Holy Qur'an in Surat al-Nur to purify her in all matters .

In social role, she was very wise and great courage of the truth. She gave advices to remind the women for their obedience to their husbands. She had also been showing the ways to the Islamic women to join in forces what she derived from the Prophet's moral

reputation, the family duty and Islamic ethic rules in the household and considered any problem of al-Islam about duplication (marriage), divorces and inheritance.

In the political role, she started her greatest political role after the murder of the Caliph 'Uthman Ibn 'Affan (R.d.). She claimed for the justice to caliph 'Ali Ibn Abi Talib (R.d.) to punish the murderers. Firstly she wanted to be a peacemaker and reformer for that situation but failed and finally caused the Camal War conspired by the Jew in Basrah (Iraq). This made her feel very much regret during this time . She also played such this role until the reign of Mu'awiyah Ibn Abi Sufyan (R.d.).

In academic role, she was influenced by the Prophet's guidance and emerged in the legal of her environment and culture which caused to be an intelligible speaker and a logical controversial superior in statement. She had distinguished in preservation of the Holy Qur'an, al-Hadith, juristic, history, medicine and poetry. Moreover, she gave legal consult to the first Caliphs ; Abu Bakr al-Siddiq (R.d.), 'Umar Ibn al-Khattab (R.d.) and 'Uthman Ibn 'Affan (R.d.). She was a genius in knowledge on al-Qur'an, al-Hadith and juristic. She had delivered legal opinions in the period of Caliphs ; Abi Bakr (R.d.), 'Umar (R.d.) and 'Uthman (R.d.).

The research found that Sayyidah 'A'ishah (R.d.) had excellent memory and close to the Prophet as a wife since her young age . So she had been brought up in the cradle of Islam within the original sources of pure knowledge and faith . She had influenced by the Prophet's guidance dealing with family life and faith. So she was a mediator or transmitter of the Prophet's roles in field of sociology , politic and education regardless of any troubles and obstacles.

موضوع البحث

دور السيدة عائشة بنت أبي بكر رضي الله عنهما في النواحي
الإجتماعية والسياسية والعلمية .

الباحثة

فاطمة نجاً نجو

قسم

الدراسات الإسلامية

عام الدراسي

١٤٢٤ الهجري الموافق ٢٠٠٣ الميلادي

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث إلى دراسة السيرة الذاتية للسيدة عائشة بنت أبي بكر الصديق رضي الله عنهما ودورها في الحياة الإجتماعية والسياسية والعلمية .
اتبعت الباحثة في هذا البحث منهجا تاريخيا تحليليا ووصفيا واعتمدت على كتب المراجع والمصادر . كما قامت الباحثة في تحليل آراء المؤرخين عن دورها في النواحي الثلاث المذكورة .

أهم النتائج التي توصلت إليها الباحثة :

كانت السيدة عائشة رضي الله عنها متوقدة الذكاء ، سريعة الخاطر ، حاضرة الذهن ، وعذبة الحديث على جانب كبير من الحكمة والفكاهة ، وكانت تتميز بجمهورية الصوت ، فصاحة الكلام وبلاغة اللسان ولها قدرة على الخطابة والوعظ في أمور الدين . وكانت أعلم الناس بالقرآن والتفسير والحديث والفقه وسيرة الرسول صلى الله عليه وسلم وأنساب العرب وتاريخها وأشعارها وأخبارها . ونالت مكانة عظيمة تاريخية لكونها زوجة المصطفى صلى الله عليه وسلم التي تزوجها الرسول صلى الله عليه وسلم وهي يومئذ صغيرة السن . فترعرعت في مهبط الوحي ومنبع العلم وتأثرت بهدي الرسول ونشأت في دينها وعبادتها حتى صارت المرجع الأول لطلاب العلم ورواة الحديث وأستاذة للصحابة الأجلاء في كثير من أمور العلم والدين . وكانت صابرة محتسبة صامدة أمام حديث الإفك حتى أنزل الله آيات بينات في سورة النور برهانا على براءتها .
أما دورها في الحياة الإجتماعية . فقد اهتمت بتقديم النصائح للنساء في زينتهن وزيهن وطاعتهن لأزواجهن وإرشادهن لتنظيم مجتمع مسلم على كلمة الله ، مستمد من أدب النبوة وبيت الرسالة خصوصا في آداب العائلة . وإضافة إلى وضع نظم إجتماعية لحياة الأسرة وخاصة بشأن الزواج والطلاق والميراث .

وأما دورها في الناحية السياسية . قد بدأ دورها السياسي بعد مقتل سيدنا عثمان بن عفان رضي الله عنه . حيث قامت بالمطالبة بدمه حتى ظهرت الخصومة من ناحيتها بمظهر الرغبة في الإصلاح بين الناس مما أدي إلى حدوث موقعة الجمل في البصرة ، ونمت ندما شديداً على ذلك . وامتد دورها السياسي إلى صدر الدولة الأموية في عهد سيدنا معاوية بن أبي سفيان رضي الله عنه .

وأما دورها في الحياة العلمية . فقد تأثرت بهدي الرسول صلى الله عليه وسلم وأثرت العلم عنه في بيت النبوة . وكانت تمتاز بكثرة الحفظ ودقة الرواية ، وتذوق بالفن الأدب والشعر . وكانت أعلم الناس بالتفسير والحديث والتاريخ والطب وأفقه الناس في الدين وأعلمهم . فكانت تفتي في خلافة أبي بكر وعمر وعثمان رضي الله عنهم أجمعين . وكانت سفيرة الرسول صلى الله عليه وسلم في الدعوة إلى الحق بين الناس .